

NARODOWY
BANK POLSKI

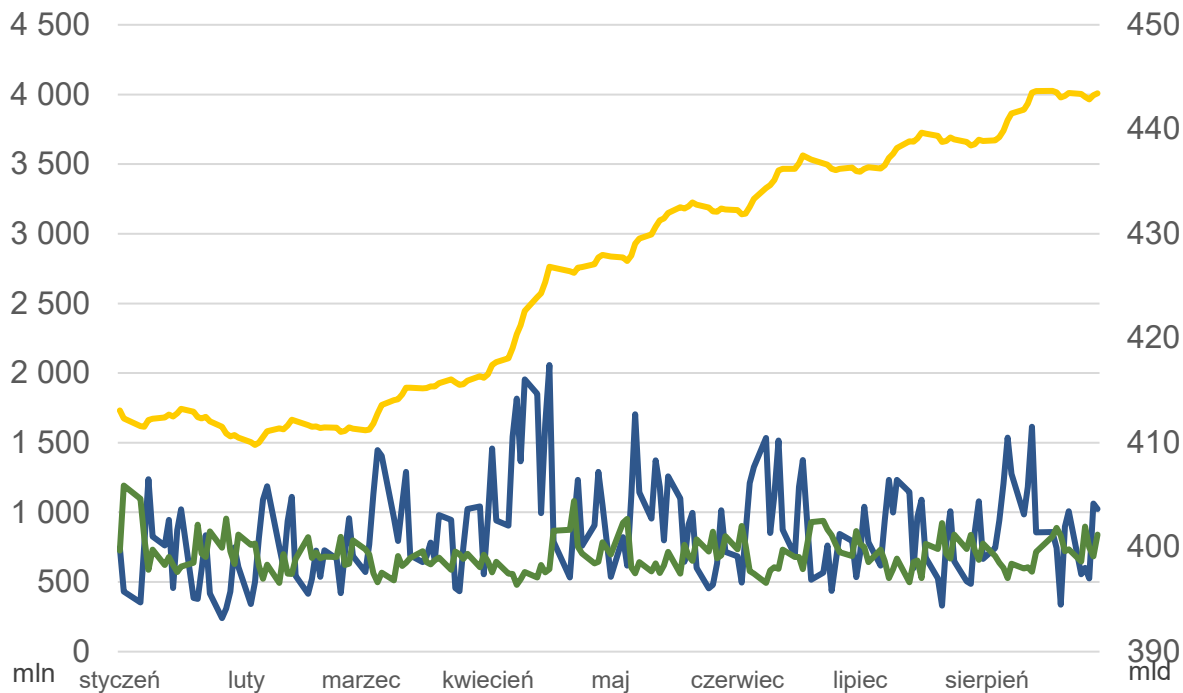
Obrót gotówkowy z perspektywy NBP

Barbara Jaroszek
Dyrektor Departamentu Emisyjno-Skarbcowego

Warszawa, 4 września 2025 r.

Wartość pieniądza gotówkowego w obiegu w Polsce: 443 mld zł

2025 vs. 2024

gotówka w obiegu
443 mld zł (+7,4%)

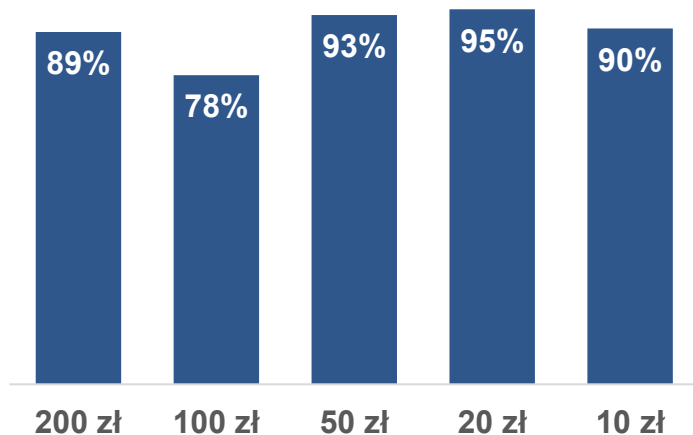
średnie pobrania
877 mln zł (+6,1%)

średnie odprowadzenia
695 mln zł (+1,5%)

— Pobieranie z NBP (lewa skala) — Odprowadzanie do NBP (lewa skala) — Obieg gotówkowy (prawa skala)

Charakterystyka obiegu w Polsce

Udział banknotów zmodernizowanych

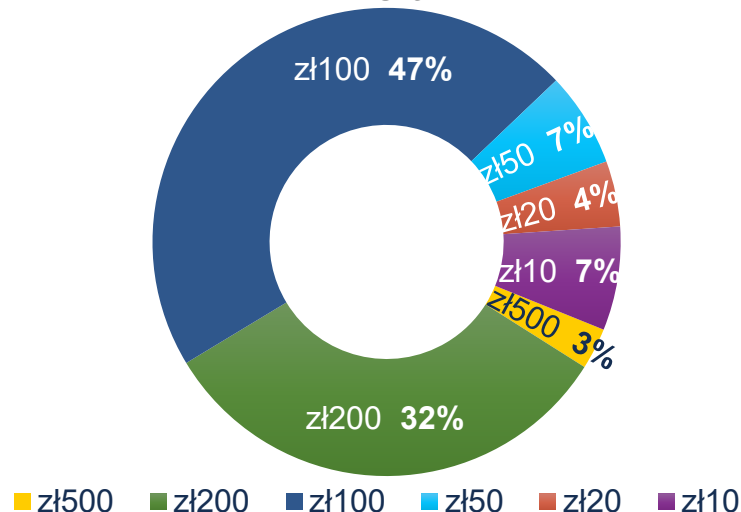

Fałszerstwa banknotów w 2024 r.

1,39

PPM (pieces per million)

Struktura nominalowa banknotów w obiegu w szt.

3,3 mld

sztuk banknotów w obiegu

Gotówka jako zabezpieczenie na wszelki wypadek

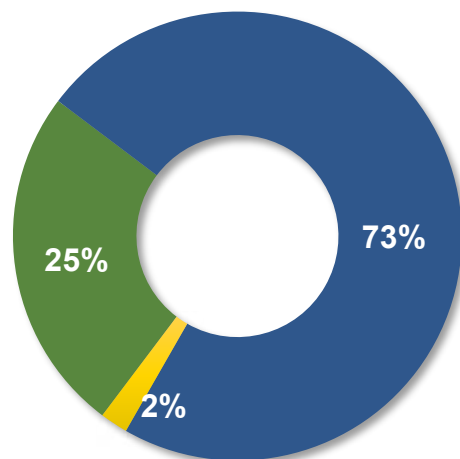
Obrona gotówki jest niezwykle istotna. Część pieniędzy musi być w gotówce, ze względów bezpieczeństwa państwowego (...) i ze względów osobistych.

(...) coraz częściej występują wyłączenia systemu cyfrowego, nieczynne są bankomaty, nie działają przelewy, karty kredytowe i inne formy płatności są niedostępne.

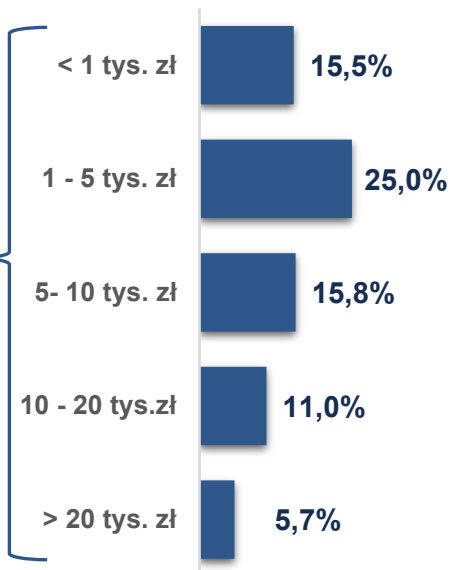
Gotówka zawsze się sprawdza.

~Prof. Adam Glapiński

Czy masz odłożoną gotówkę na tzw. wszelki wypadek?

■ nie ■ tak ■ odmawiam odpowiedzi

Blackout w Hiszpanii - rozwiązania w Polsce

Firmy CIT

28 kwietnia

20% operacji
anulowanych

29 kwietnia

Pełna zdolność
operacyjna

**3 dni robocze przed
01.05**

- liczba wypłat +17%
- ↗ 20 € i 50 €

**1 maja
dzień wolny od pracy**

2 dni robocze po 01.05

- liczba wypłat +10%
- ↗ 100 € i 200 €

zalecenia w zakresie opracowania lub
uszczegółowienia procedur awaryjnych

moduł obsługi awaryjnej dla przekazywania
komunikatów związanych z zaopatrzywaniem

ćwiczenia obsługi awaryjnej zgłoszeń

rotacyjność nominałów

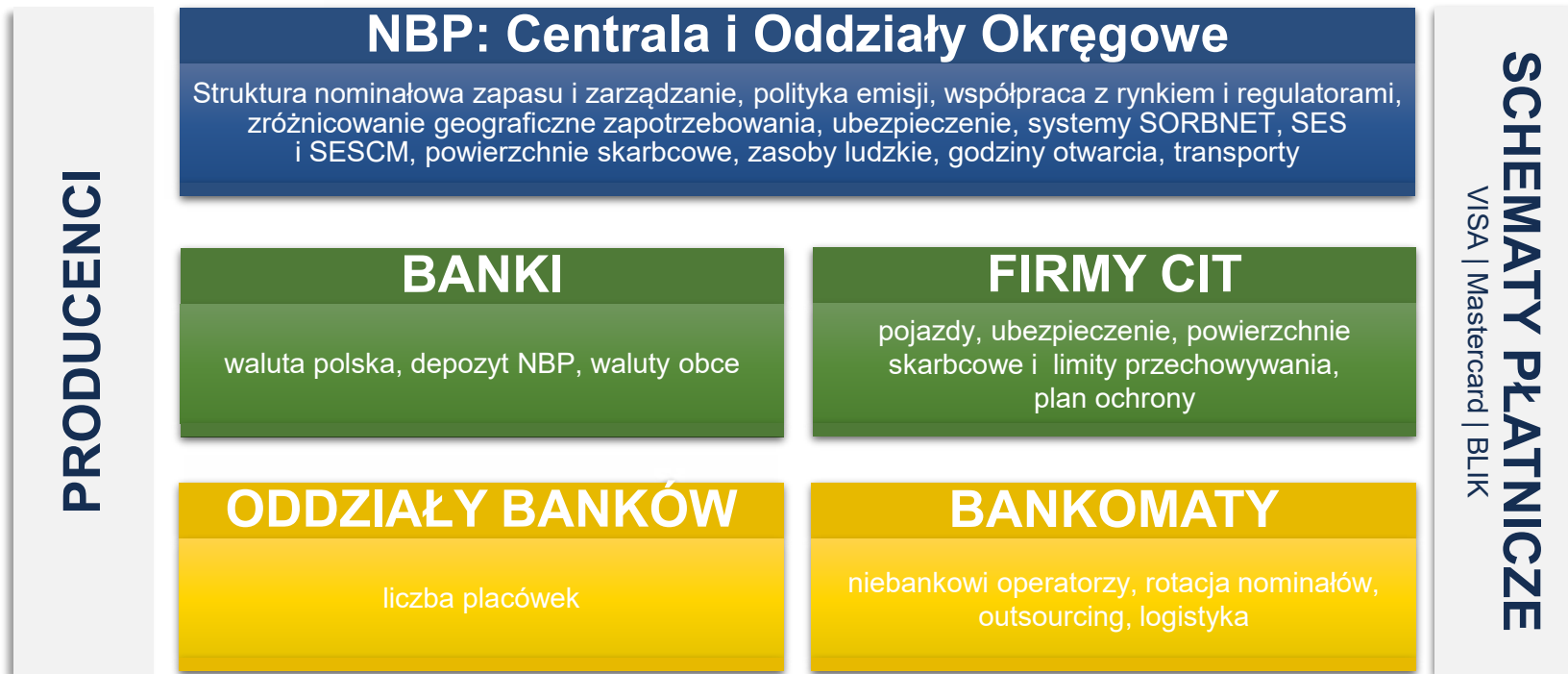
rekomendacje dotyczące posiadania gotówki

Rekomendacje w innych krajach

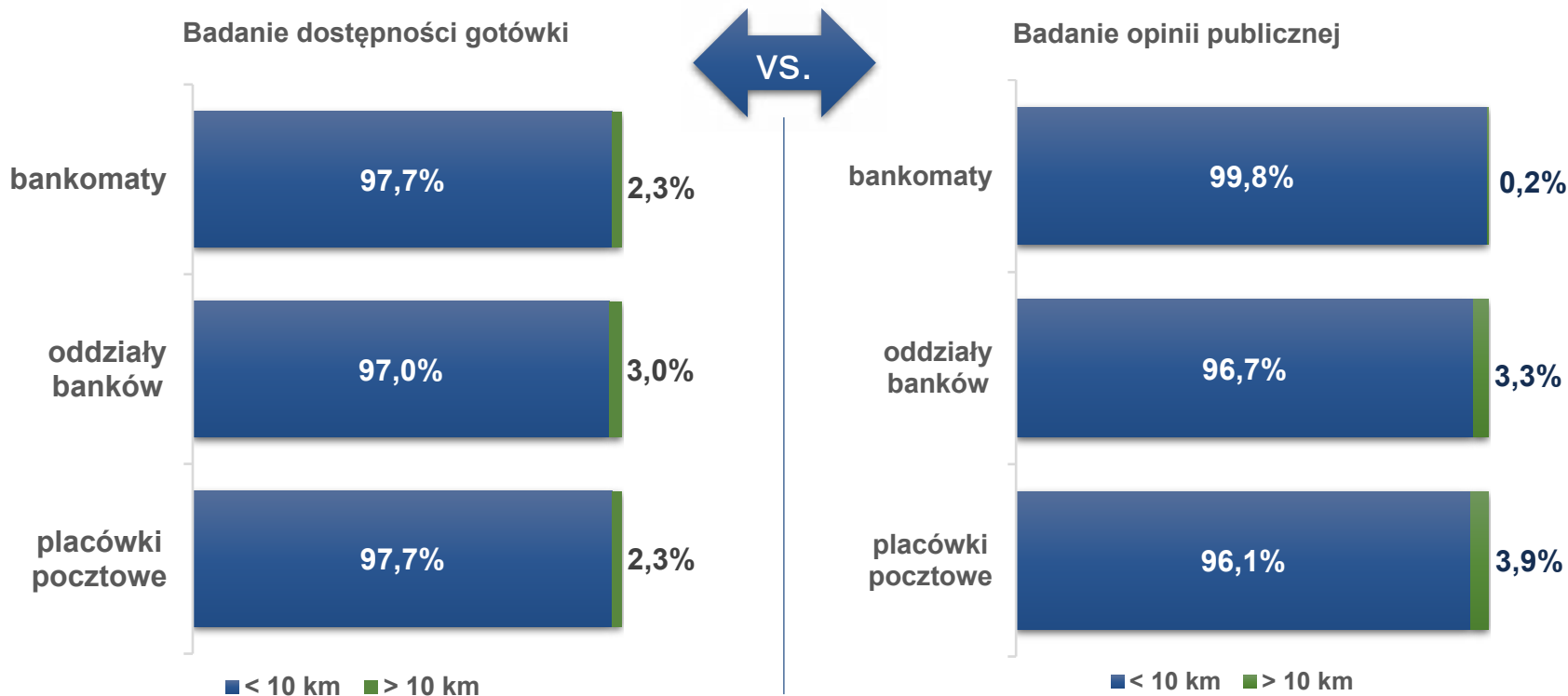
Austria	Bank Centralny Austrii	około dwukrotność tygodniowego budżetu na zakupy spożywcze (lub do 100 euro na osobę)	
Finlandia	Organ Nadzoru Finansowego (Financial Supervisory Authority)	bez wskazania kwoty	
Szwecja	Agencja Swedish Civil Contingencies Agency (MSB)	na jeden tydzień (około 170 EUR na osobę), najlepiej w różnych nominałach.	
Niderlandy	Bank centralny (DNB)	na pierwsze 72 godziny gotówkę w kwocie po 70 euro na osobę dorosłą i 30 euro na dziecko	
Niemcy	Niemiecki Federalny Urząd Ochrony Ludności i Pomocy	bez wskazania kwoty	
Kanada	Rząd Kanady	bez wskazania kwoty	
USA	Departament Bezpieczeństwa Wewnętrznego	bez wskazania kwoty	
Nowa Zelandia	National Emergency Management Agency	bez wskazania kwoty	

brak wpływu na wartość obiegu

Rola NBP w zapewnieniu dostępności gotówki

Dostępność gotówki w Polsce w latach 2024-2025

Najdalej do bankomatu jest z Puszczy Knyszyńskiej

Obszary o największym oddaleniu od bankomatu lub placówki bankowej należą do najsłabiej zaludnionych w Polsce.

Tereny, z których odległość do punktu dostępu do gotówki wynosi powyżej 10 km – zamieszkuje **655,7 tys. mieszkańców**

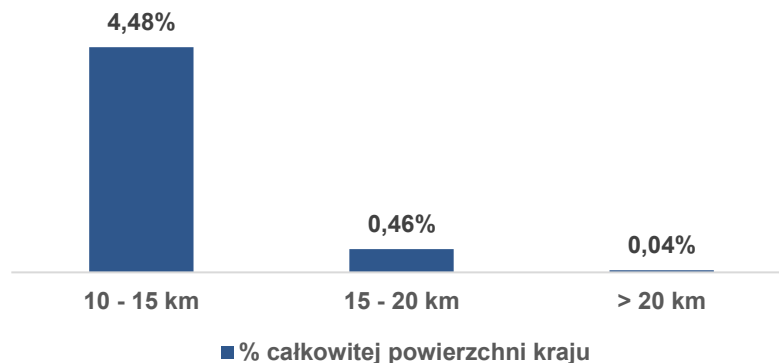
Gmina Gródek w woj. podlaskim

11 os./km² - 63% powierzchni zajmują lasy

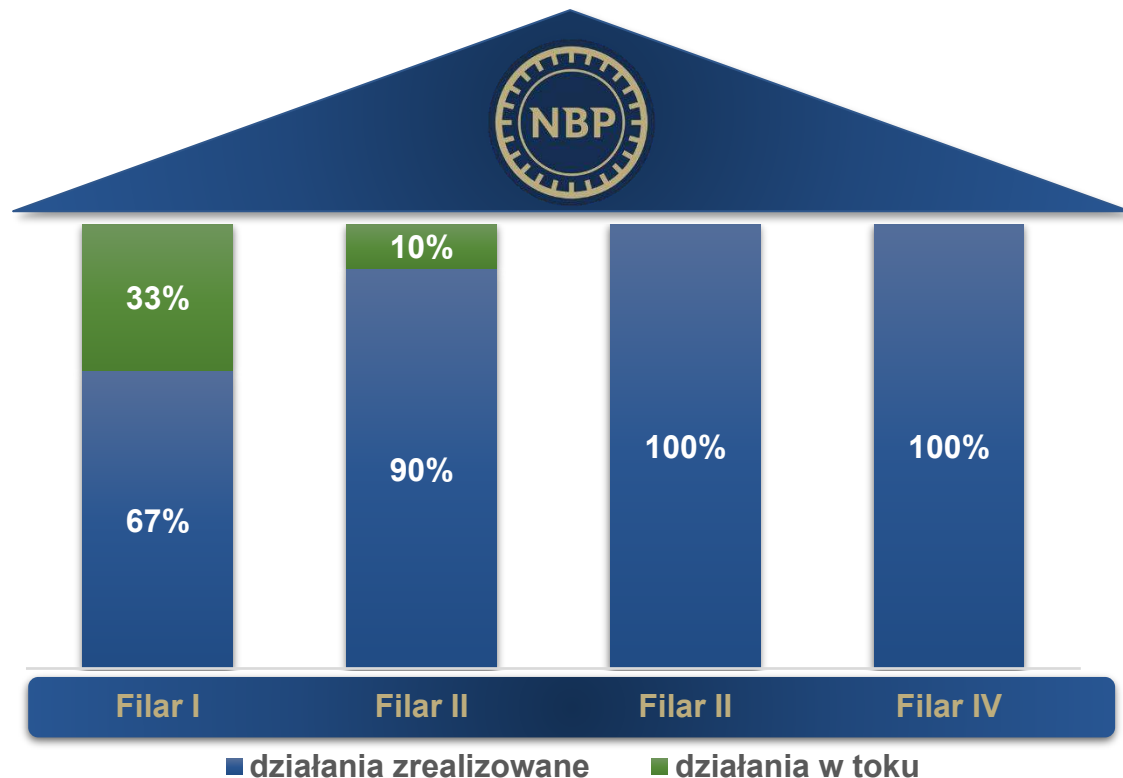
Odległość do bankomatu: 33 km: - dotyczy 2 osób

Odległość do poczty i placówki banku: około 20 km

Odległość do punktów dostępu do gotówki z dowolnego miejsca w kraju

Narodowa Strategia Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego (NSBOG)

NSBOG – główne zrealizowane działania

Wprowadzenie obowiązku akceptacji gotówki

Elastyczność dostosowania urządzeń do zamiennej obsługi nominałów będących w obrocie

Zmiany legislacyjne związane z zatrzymywaniem fałszywych znaków pieniężnych

Możliwość przechowywania monet poza skarbcami

Kwalifikacja obszarów, obiektów i urządzeń bankowych podlegających obowiązkowej ochronie

Kryterium dostępności gotówki i monitoring sieci pod kątem jego spełniania

Co nas czeka

PERSPEKTYWY

Regulacje unijne
– limity płatności
gotówkowych

Dyrektywa CER
odporność podmiotów
krytycznych

Dyrektywa EAA
dostępność

SORBNET3

WYZWANIA

Przeciwdziałanie dezinformacji

Rozwój systemu depozytowego

Interchange fee bankomatowy

Przeciwdziałanie dezinformacji

Informacje medialne (fake news) - przykłady

Zakaz płacenia gotówką. Podali już nawet termin

Zakaz płacenia gotówką powyżej 10 tys. euro zatwierdzony przez Unię Europejską. Parlament Europejski przyjął ustawy, które wymagają, by zakupy od tej kwoty były prowadzone przy użyciu konta bankowego. Już płacąc ponad 3 tys. euro trzeba będzie jednak konieczne pokazać dowód osobisty.

Regulacja UE

Polacy masowo wypłacają gotówkę. Rosną obawy

W całej Europie dostrzegany jest trend wzmożonych wypłat gotówki. Niepewna sytuacja na świecie i zagrożenia związane z cyberprzestępczością sprawiają, że tysiące osób profilaktycznie zabezpieczają swoje środki. Niektóre państwa wyśtosowały już oficjalne rekomendacje w tej sprawie. Narodowy Bank Polski odnotował natomiast 35-procentowy wzrost wypłat gotówki na terenie kraju.

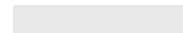
2025-04-10, 20:10

Nieaktualne informacje

Tymi pieniędzmi nie zapłacisz od marca! Te banknoty tracą ważność już za chwilę 14.04.2025

stronaBIZNESU

Wymiana uszkodzonych
znaków pieniężnych

NARODOWY
BANK POLSKI

Barbara Jaroszek

Dyrektor

Departamentu Emisyjno-Skarbcowego

Sekretariat.DES@nbp.pl